

Валізка з книжками

ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ЗА КНИЖКОЮ
«КОЛИ Я БУЛА ЛИСИЦЕЮ»
ТАНІ ПОСТАВНОЇ

ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ

ВІК УЧАСНИКІВ: 8–10 РОКІВ

КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ ЗАХОДУ: ОПТИМАЛЬНО – ДО 15

ТРИВАЛІСТЬ: 45 ХВ

Опис: «Коли я була лисицею» – історія про дівчинку-підлітку, яка жила з бабусею та дідусем. У неї не було батьків, і дідусь пояснював це так: він знайшов дівчинку біля лисячої нори, а вона сама у дитинстві була лисицею. Це вигадка, яка все пояснює і додає у життя дівчинки ще більше матеріалу для гри.

Ключові слова: Тварини, ангели, відчуття себе, гра, захоплення, фантазія.

Формат заходу: 1) Дорослий читає учасникам заходу 3 розділи, вони разом розглядають та обговорюють ілюстрації й зміст прочитаного,
2) Учасники відповідають на запитання та виконують творчі завдання.

Коментар про формат: Дорослий читає перші три розділи: «Класно бути лисицею», «З друзями буває непросто» (важливо: із цього розділу потрібно читати та розглядати ілюстрації лише на сторінках 13–18), «Мій янгол грає на віолончелі». У дидактичному матеріалі містяться запитання для обговорення з учасниками, а також творчі завдання, що передбачають розмальовування чи домальовування на шаблонах. Завдання побудовані за таким принципом: спершу потрібно прочитати текст, а потім поставити запитання та виконати завдання.

Мета заходу: Прочитати захопливу історію про дівчинку-лисицю; зрозуміти, що світ фантазії – безмежний, можна уявляти себе ким завгодно і наділяти предмети навколо будь-якими властивостями; розглянути ілюстрації як невід'ємну частину історій; побачити, що увесь світ навколо – ігровий, і в ньому є безліч цікавих та неймовірних речей; виконати творчі завдання, які працюють на розвиток уяви та дають простір для креативу учасників.

Додаткове устаткування:

1. Ілюстрована енциклопедія про лисиць, щоби детальніше розглянути цих тварин;
2. Шаблони для творчих завдань (кожен учасник отримує комплект шаблонів);
3. Приладдя для малювання – олівці та/або фломастери.

Підготуйтеся до заходу:

1. Прочитайте запропоновані розділи книжки та дидактичні матеріали для проведення заходу.
2. Прочитайте українську народну казку про Оленку та Іванка (наприклад, за посиланням: https://nashakazka.org.ua/poltauschini/pro_olenku_y_ivanka.html)
3. Знайдіть та підготуйте додаткове устаткування, зверніться по допомогу до бібліотекарів, разом із якими проводите захід, зробіть закладки у книжках, підготуйте шаблони.
4. Ознайомтеся із загальними рекомендаціями для проведення заходу.

Запрошення до читання: Сьогодні ми поринемо у неймовірну пригоду – читання книжки сучасної української письменниці Тані Поставної «Коли я була лисицею». Наш головний інструмент – фантазія, нам потрібно відпустити розум та дозволити собі літати серед ідей. Розгляньмо обкладинку, що на ній зображено? (Учасники описують обкладинку та висловлюють свої припущення про що буде історія.) Про що ж насправді книжка «Коли я була лисицею» – з'ясуємо незабаром. Рушаймо в подорож!

Сторінка	Запитання від дорослого	Орієнтовні відповіді та запрошення до діалогу
відкрити розгорт 6–7	Розділ, який ми зараз прочитаємо, називається «Класно бути лисицею». Як ви думаєте, як це – бути лисицею? <i>Якщо є ілюстрована енциклопедія про лисиць, то її можна розглянути.</i> Давайте проголосуємо! Підніміть руку: хто вважає, що класно бути лисом чи лисицею? Ага, отже, всі інші – проти. Розділімося на дві команди – хто вважає, що класно бути лисицею чи лисом і хто вважає, що не класно.	<i>Учасники називають зовнішні ознаки лисиці (великий пухнастий хвіст, загострені вуха), припускають, чим вона харчується (лисиця – хижак, тому їсть дрібних тварин).</i> <i>Учасники розбиваються на 2 команди, розходяться у різні кутки й 1–2 хвилини думають над своїми аргументами. Дорослий може долучитися до однієї з команд, якщо там не</i>

	Отже, у того, щоби бути лисицею, є переваги та недоліки. Прочитаймо перший розділ книжки та з'ясуємо, чи подобалося головній героїні бути лисицею.	<i>вистачає учасників. Якщо всі учасники обирають якусь одну позицію, то дорослий обирає протилежну.</i>
6-7	Ми так і не дізналися, як звати головну героїню, тому називатимемо її «оповідачка». Натомість ми знаємо кличку її собаки. Як звали пса? Розгляньте ілюстрацію на с. 6 та опишіть Меркурія. Як ви думаєте, який у нього характер? Яка була погода, коли дідусь сказав оповідачці, що вона – лисиця? Як гобі було у бабусі, а яке у дідуся? У дідуся була суперсила – пригадуєте, яка саме? А ви знаєте людей, у яких є подібна суперсила?	Меркурій. Учасники висловлюють припущення, про Меркурія. <i>Наприклад, він чемний/бешкетний пес, любить їсти сосиски, після прогулянки сам заскакує у ванну, щоби помити лапи, і т. ін.</i> Була осінь, розтанув перший сніг і «вулиця перетворилася на довжелезний басейн». Бабуся плела намисто, а дідусь лагодив старі телевізори. Він усе знав наперед. А що саме? Коли буде дощ, який гриб їстівний, а який – отруйний, назви всіх рослин і тварин. <i>Учасники називають.</i>

		Якщо не вдається назвати нікого, то дорослий розповідає історію з власного життя. Наприклад, про сусіда, який був дуже завбачливим: купив нові гумові чоботи перед зливою, а перед спекою зробив великий запас кубиків льоду.
8-9	Дорослий обирає, чи варто говорити про це з учасниками самотійно, залежно від настрою аудиторії та рівня балакучості. Дідусь навчив бабусю: «На цю дитину кричати не можна. Бувають діти, на яких деколи не гріх і прикрикнути, а на цю – не можна». Мені здається, що ні на кого не можна кричати... Але натомість дідусь не пропонує, що робити, коли хтось помилився і оступився. Який спосіб вирішення проблем ми можемо запропонувати бабусі замість крику?	Учасники висловлюють свої думки. Наприклад, можна поговорити і пояснити, чому так не варто робити; можна трішки прикрикнути, але потім обов'язково обійняти.
8-9	Що можна було би купити оповідачці, якби дідусь продав свої старі телевізори?	Оповідачка припускає (але цін не знає), що літак, корабель і невеличкий скейт. Звісно, це іронія – оповідачка насміхається над тим, що телевізори дуже старі, а значить, мали би бути раритетними й дорогими.

	Чому телевізори були для дідуся такими важливими? Так, дідусь захоплювався роботою з технікою. У кожного з нас є власні захоплення – чим, наприклад, вам подобається займатися найбільше у світі? Розгляньте ілюстрацію. Яке враження справляє дідусь? Як ви думаєте – який він?	Це було його гобі, його захоплення. Йому подобалося розбирати телевізори на частинки, розглядати та збирати назад. <i>Учасники діляться. Дорослому потрібно підготуватися, щоби також поділитися. Учасники міркують про професію дідуся; про його характер (наприклад добрий, справедливий, усе пам'ятає); про його звички (наприклад, любить чай з лимоном і лимонний колір загалом).</i>
	Творче завдання Дідусеві найбільше у світі подобається ремонтувати телевізори. Оповідачка припускає: якщо продати телевізори, то можна купити безліч подарунків для неї. Один телевізор – це один подарунок. Намалюйте екранах телевізорів – що би хотіла замість них отримати оповідачка.	<i>Учасники малюють усе, що вважають за необхідне. Обговорювати намальоване не потрібно, адже продовження цього завдання буде пізніше.</i>
10	<i>Прочитайте перший абзац.</i> Хто підморгував дідусеві з картини? Чи знаєте ви казку про Оленку і за ким насправді сумувала дівчинка?	Оленка із казки. <i>Дорослий за потреби розповідає казку про Оленку, яка рятувала братика Іванка від Баби Яги.</i>

	Творче завдання Який фрагмент казки про Оленку зображено на картині, яка висить на веранді в дідуся? Намалюйте цю картину в рамці.	Сцену, коли Оленка прибігла до річки та сумувала за братиком, адже не знала, куди його забрали гуси.
10-12	Звідки взялася оповідачка? Яку історію розповідає їй дідусь. Чи реальна це історія? Поміркуйте, якою твариною ви мали б бути? На кого ви перекидаєтеся уві сні?	Дідусь знайшов оповідачку в лісі біля лисячої нори: та була лисицею, а потім з часом вилюдніла. <i>Учасники висловлюють свої припущення.</i> А чом би й ні? Головне – цікава. Навіть якщо це вигадка, то дуже правдоподібна – волосся оповідачки таке ж руде, як лисяче хутро (<i>розгляньте ілюстрацію на с. 11</i>), оченята маленькі, а ще вона має дуже розвинений нюх, як у лисиць, тож може змагатися з Меркурієм. <i>Дорослий починає першим, а до нього долучаються учасники. Наприклад, у мене дуже гарний слух, а ще я люблю засиджуватися допізна й ночі люблю більше, ніж дні, тож я – сова.</i>
13-18	Коли почалися снігопади, оповідачка разом із бабусею впорядкували родинний фотоальбом. Які фото у ньому були? Розгляньте ілюстрації та опишіть.	З Меркурієм, з оповідачкою, яка слухає улюблену французьку пісню, з дідусем у його червоній машині.

	Творче завдання Якої фотографії не вистачає у фотоальбомі? Намалюйте фотокартку з життя оповідачки.	
24-25	Розглянемо ілюстрацію: який настрій у кімнаті оповідачки?	Піднесений! Всюди літають схожі на сніг пір'їни, висять святкові гірлянди. Оповідачка, як і пес Меркурій, радіє прийдешнім новорічним святкам.
26	Повернімося до наших малюнків у телевизорах! Про що мріяла оповідачка і що ми натомість запропонували їй подарувати?	<i>Учасники показують та коментують подарунки, які намалювали.</i> Оповідачка натомість хотіла: літак, корабель, маленький скейт, мікроскоп і червону шапку з вухами.
27-28	Ким був Ре? Чому Ре так підозріло поглядав на Меркурія? Який же зрештою подарунок від Святого Миколая дістанеться оповідачці?	Особистим янголом-охоронцем оповідачки. У місті, де живе Ре, немає псів та котів, а Ре завжди мріяв погладити собаку. Ми не знаємо й Ре також не знає, адже Миколай сам вирішує, що дарувати. (Якщо перестрибнути на с. 30, то можна побачити, що ж зрештою приніс оповідачці Миколай.)

	Творче завдання Після зустрічі з Ре оповідачці снилося місто із зеленими будинками й поважними янголами, які водять на повідках велетенські скрипки (віолончелі). Намалюйте сон дівчинки!	
--	--	--

Підсумок: Отже, ми прочитали кілька розділів історії про оповідачку, яка в дитинстві та уві сні була лисицею. Сьогодні ми малювали, домальовували, фантазували. Закінчіть речення:

1. Оповідачка жила разом з ... (бабусею, дідусем та псом Меркурієм).
2. У дідуся було захоплення... (він ремонтував телевізори).
3. На стіні на веранді висіла картина... (з героїнею народної казки – Оленкою, яка сидить і плаче за своїм братиком Іванком).
4. Оповідачка мріяла про багато різних подарунків... (літак, корабель, маленький скейт, мікроскоп і червону шапку з вухами).
5. Одного дня до неї навіть прийшов ангел... (Ре, який жив у місті ангелів із зеленими дахами і ніколи доти не гладив псів).
6. Дідусь розповів оповідачці про її походження – він знайшов її... (у лісі, біля лисячої нори).
7. У оповідачки дуже багато спільного з лисицею... (колір волосся, розвинений нюх).